

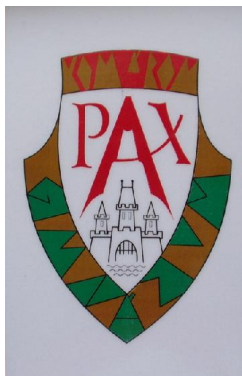
Komáromi Öregdiák

A komáromi magyar gimnázium BARÁTI KÖRÉNEK 4. hírlevele

2005. október

II. évfolyam

3. szám

„Az iskola tanítványaiban hordozza erejét”

„Pál apostol mondja: nem az számít, aki ültet, aki öntöz, hanem egyedül az, aki a növekedést adja. E város ültetett, a jezsuiták, a bencés atyák és most ti újra öntöztök, de egy iskola nem a falaiban, hanem tanítványaiban hordozza erejét. Ezért az a fontos, aki a növekedést, az életet adja.

**Isten áldja a Selye János Gimnázium
tanárait, diákjait!”**

Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát beszédéből

Szeptember 16-a többszörös ünnep volt iskolánk életében

Az a nép, amelyik iskolát épít, bízik a jövőjében

2005. szeptember 16-án hármaskor ünnepet tartott az iskola. 55 éves a háború után újrászervezett magyar gimnázium, 10 éve vette fel volt diákja, Selye János nevét, és e napon adták át rendeltetésének a sok fáradtság árán befejezett és korszerűen felszerelt tetőteret. Az elmúlt években hihetetlen zsúfoltság közepette folyó oktató munka ennek köszönhetően végre megfelelő körülmények között valósulhat meg.

Ebbe a hármaskorba további ünnepek is belekíváncsoltak. Az 1649-ben alapított iskola történelmi viharok sokaságát élte át: bezárták és újranyitották, elvették nyelvét, majd visszaadták, de ő, mint az öreg tölgy, élni akart, és lám: 2005-ben alapításának 356. évfordulójára emlékezhetünk. Éltette és élteti lelkes tanárgárdájának meg nem alkuvása és elkötelezettsége, mellyel térdre kényszeríti tiszteletre méltó ellenfeleit a tanuló tudósok képzésének nemes versenyében. Növeli erejét a bencés örökség ápolása, tanulóinak hagyományos többlet akarása, hogy igazolja az anyanyelven történő tanulás életképességét. Ma már a tanítványok tanítványainak tanítványai ülnek a katedrákon, akik megtanulták az igényes munkát, és most ők is hasonló igénnyel lépnek fel. Az ünnep alkalmából az iskola tanulóit köszöntötték az iskola nyugalmazott tanárait, valamint a tevékenységükért kimagasló állami, társadalmi vagy szakmai elismerésben részesült kollégákat.

Szlovákiában első magyar gimnáziumként a komáromi tárta ki kapuit az anyanyelvén tanulni akaró fiatalok előtt 1950 szeptemberében. Az alma mater mindig is hazavárta az érettségit követően út-

nak indított régi tanítványait. Az érettségi találkozók kapcsán új hagyomány teremtődött: a 60 éves érettségi találkozókra a bencés öregdiákok a pannonhalmi főapát úr aláírásával is ellátott gyémántmatúrás, az 1950 után érettségizettek 50 éves találkozójukon az akkori és a mai igazgató kézjeggyel ellátott aranyérettségis oklevelet kapnak. Az utóbbit ezúttal egy olyan nemzedék tagjai vehették át, akik a hontalanság éveit követően – vállalva magyarságukat – elsőként jelentkeztek, hogy anyanyelvükön tanuljanak.

A szép ünnep alkalmából testvériskoláink igazgatói, az egyházak képviselői, valamint közéletünk ismert szereplői is köszöntötték iskolánkat.

Az ünnepségen: az első sorban az iskola nyugdíjas tanárai, mögöttük az első, 1950/51-ben végzett diákok, akik most vették át az Arany Matúra oklevelet.

Dr. Várszegi Asztrik,
pannonhalmi főapát üdvözlő szavai:

Tisztelt ünneplő iskola, diákok, tanárok, kedves vendégeink! Mindenekelőtt gratulálok ahhoz, amit az iskolában szorgalmuk, ügyességük, kreativitásuk nyomán láthattunk.

Nehéz röviden sokat mondani. Egy biblikus képpel: Pál apostol mondja: nem az számít, aki ültet, aki öntöz, hanem egyedül az, aki a növekedést adja. E város ültetett, a jezsuiták, a bencés atyák és most ti újra, öntöztök, de egy iskola nem a falaiban, hanem tanítványaiban hordozza erejét. Ezért az a fontos, aki a növekedést, az életet adja. Isten áldja a Selye János Gimnázium tanárait, diákjait!

Aztán még egy üzenet az iskolának: A bencés regula alapján többször is elhangzott itt már a mester és a tanítvány kapcsolata, amely meghatároz egy iskolát. A tanítvány kérdezi a mestert: Mondd, mester, mi a tudás? A válasz: Ha tudásod van, az olyan, minthogyha fáklyát fognál, és utat mutatsz a többieknek. És mi a megvilágosodás? Az, mondja a mester, amikor magad válsz fáklyává, és hozzád igazodnak. Szükségünk van ma hittel átítatott humánusra, amely fogékony egy nemzet értékeire, a magyarság értékeire, európai értékekre, és amely megbékélten, és önmagával és környezetével kiengesztelődötten tud élni. Ezt kívánom tanárnak, diáknak egyaránt. Vivat academia, vivat professores et alumni!

A tetőt tartó gerendák megfényesedtek. Vendégek, támogatók a szépen berendezett új könyvtárteremben

A szalag átvágására várva. Ez a felfelé vezető korlát mintha mindig itt lett volna... Pedig vadonatúj.

Szigeti László, a Szlovák Köztársaság Oktatási Minisztériumának államtitkára:

... ebben az intézményben már évtizedek óta olyan szellemi műhelymunka, olyan oktató tevékenység folyik, amely, úgy érzem, már nyomta az épület falait, feszítette a termeket, s hát a mai napon, nagy örömünkre, átadhatunk egy olyan tantermi részt ebben az épületben, amely lehetővé teszi majd a gimnázium további bővülését, bővítését. Nagyon gyakran azt mondjuk, hogy Szlovákiában nincsenek meg a kellő források arra, hogy az oktatásügyben az infrastruktúra fejlődhessék. Íme, itt az élő példa: ha megvan a közösségi összefogás, ha mindnyájan egy akaratot szolgálunk, akkor igenis elő tudjuk teremteni azokat a forrásokat, amelyek segítségével gyarapodhatnak intézményeink.

Én ezúton szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki részt vállalt ennek a nem könnyű feladatnak a megoldásában /.../

Erre a gimnáziumra nemcsak mi, volt tanulók vagyunk büszkéek. Erre az intézményre büszke a felvidéki magyarság. Megvan az ok arra, hogy büszkéek lehessünk, mert nemcsak a felvidéki magyarság keretein belül, de a szlovákiai oktatásügy keretei között is kiemelkedő eredményeket ért el a múltban, kiemelkedő eredményeket ér el a jelen időben is. /.../

Kívánom, hogy minden diák, aki ebben az intézményben végez, annak céljai, álmai valóra váljanak, mindenki ott tudja folytatni tanulmányait, ahol szeretné, s tisztességes, becsületes magyar emberekké váljanak.

Gratulálok, igazgató úr, és további sok sikert kívánok az iskola életében!

Barátaink, vendégeink

Komárom az 1600-as évek közepén csatlakozott az iskolavárosok közé: 1649-ben a jezsuita rend alapított itt iskolát. A jezsuiták 127 éve a komáromi gimnáziumban nagyobb megrázkódtatások nélkül, viszonylagos nyugalomban telt el. Amikor 1776-ban a rendet eltörölték, a Szent Benedek-rend vette át a gimnázium vezetését, mely rövid megszakítással 1812-től egészen 1945 tavaszáig gyakorolta az iskola irányítását. A pártatlanság, a vallási elfogulatlanság és a tehetség felkarolása volt a bencések fő irányító elve származástól, szociális helyzetétől függetlenül. Példának az 1910-11-es tanév statisztikai adatait említhetnénk. A tanulók létszáma ekkor 292 volt. Ebből anyanyelve szerint 283 magyar, 8 német, 1 angol. Vallására nézve: 161 katolikus, 68 izraelita, 51 református, 10 evangélikus, 2 unitárius diákja volt az iskolának.

Mindezt a bencéseknek a várossal kötött szerződése biztosította. Ezt az egyezményt a bencés atyák becsülettel be is tartották, s a későbbi vészterhes időkben pedig bebizonyították, hogy saját lelkiismeretük mindenfajta szerződésnél többre készítette őket veszélyben, sőt életveszélyben lévő embertársaik iránt.

„Az eredmény pedig lenyűgöző és szimbolikus. Jelképezi a határon túli oktatás vitalitását, eredményességét. Büszkéek vagyunk arra, hogy ilyen testvériskoláink vannak, mint a komáromi Selye János Gimnázium és a székelyudvarhelyi Tamási Áron Líceum. Közös múltunk, hagyományörzésünk, nevelési elveink és szakmai sikereink is összekapcsolnak. Példát adunk egymásnak és nemzetünknek egyaránt.”

Lázár Tibor, a Szent István Gimnázium igazgatója

A gimnáziumnak kiterjedt külföldi kapcsolatai voltak és vannak más országok hasonló jellegű oktatási intézményeivel. Német, olasz, angol diákok is merkedtek már az iskola életével, de a gimnázium igazán bensőséges emberi kapcsolatai magyar anyanyelvű iskolákkal alakultak ki. Ünnepeinken két testvériskola képviselőit köszönthettük. A budapesti Szent István Gimnáziumét, melynek igazgatója **Lázár Tibor**, és az erdélyi Székelyudvarhely Tamási Áron Gimnáziumának igazgatóját, **Laczkó Györgyöt**. E két testvériskolával élő, korántsem formális a gimnázium kapcsolata, s habár három országban élő magyarokként találkoznak, egy közös cél: az együvé tartozás gondolata szellemében ápolják testvéri kapcsolataikat. Székelyudvarhelyt 2005 augusztusában pusztító árvíz sújtotta. A Selye Gimnáziumban gyűjtés indult, hogy pénzzadománnyal segítsenek testvériskolájuknak. A gimnázium tantestülete és diáksága által összegyűjtött pénzüsszeget Andruskó Imre adta át a székelyudvarhelyi gimnázium igazgatójának, Laczkó Györgynek.

Az emlékülés meghívott vendégei közt nagy tisztelettel köszönthettük: **dr. Várszegi Asztrik**, pannonhalmi főapát urat, **Fazekas Lászlót**, a Szlovákiai Református Egyház püspökhelyettesét, aki 1987 óta maga is részese az iskola életének, és **Radnóti Zoltánt**, a Lágymányosi Zsidó Hitközség rabbiját. A gimnázium diákságának többsége e három vallásfelekezethez tartozott.

Pannonhalmával máig élő kapcsolatok ápolására törekszik a gimnázium, s a főapát úr személyében önzetlen támogatóira talált.

„Most mi itt vagyunk ebben a kettészakított városban, az anyaországtól pár méterre. Kinéztünk a tetőről, átláttunk a folyón, láttuk a dombokat, láttuk a madarakat, és tudjuk azt, hogy kisebbségben lenni fájdalmas, könnyes dolog. Ám tudjuk azt, hogy a kisebbségi lét lehet boldogsággal telt is, hiszen olyan felelősség van rajtatok, hogy ti őrzitek meg a hagyományt a gyermekeiteknek. Csak ti adhatjátok át, senki másra nem várhattok. S ha az ember ezt jól csinálja, szépen mesél és jól mesél, az nagyon boldoggá tesz.”
„...a könnyeket Isten számba veszi, ez nem a mi dolgunk. Nektek az legyen a fontos, hogy soha ne maradjatok fekvő a földön. Nektek az legyen a fontos, hogy minden virág szép. Hogy minden madár szép.”

Radnóti Zoltán rabbi

„Olyan körülmények között vagyunk sorstársak magyarságunk megőrzésében, amikor Európa nagyobb és gazdagabb népeinek uniója önző érdekekre hivatkozva feledtetni próbálja velünk, hogy kik vagyunk, és mit képviselünk mi, anyaországon kívüli magyarok. Iskolánk névadója, Tamási Áron szavait tettük jelmondatunkká: »És rátok bízom az itt maradó kincset. Mindannyian tudjuk, hogy az itt maradó kincsek megőrzésében és gazdagításában ...csupán a székely furfangra számíthatunk.« Ebben az önfenntartó küzdelemben jólesik, hogy társaink vannak, hozzánk hasonló végvári vitézek az anyanyelvi oktatás fölállalásában. Mulandó anyaországi politikai hatalmaktól függetlenül mi tudjuk és tesszük a magunk dolgát...”

Laczkó György, A Tamási Áron Gimnázium igazgatója

55 éve indult újra magyar nyelven a tanítás az iskolában

1950. augusztus 23-án az Új Szó III. évfolyamának 193. számában az alábbi felhívás jelent meg „a magyar tanulók iskolázása tárgyában”:

„Az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal felhívja mindazokat a tanulókat, akik a múlt hó végén Magyarországról jöttek, valamint azokat a magyar nemzetiségű tanulókat, akik Szlovákiában laktak és valamely harmadfokú (gimnázium, szakiskola) magyar tannyelvű iskolába szeretnének járni, hogy írásbeli jelentésüket azonnal nyújtsák be az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatalnak.

A bélyegtelen és minden melléklet nélkül benyújtott jelentkezésben sorolják fel a következő adatokat: Név, születési év, lakóhely, milyen iskolát óhajt látogatni, milyen iskolába járt utoljára, atyja foglalkozása és milyen mértékben bírja a szlovák nyelvet.

Az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal azért indítja meg ezt az akciót, hogy megállapíthassa a harmadfokú, magyar tannyelvű iskolák létszámát. E jelentkezési akció eredményének alapján dönti el, hogy milyen harmadfokú iskolákat szerveznek Szlovákiában magyar tanítási nyelvvel.

Tájékoztatásképpen közöljük, hogy Bratislavában magyar tannyelvű pedagógiai gimnáziumot szerveztek a nemzeti iskolai tanítók számára. Ebbe a gimnáziumba jelentkezhetnek még azok a tanulók, akik a második vagy felsőbb osztályba szeretnének beiratkozni. A jelentkezéseket azonnal be kell nyújtani.

Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal”

Egy héttel később, **1950. augusztus 31-én** az Új Szó a következőket jelentette meg:

Beiratások a komáromi magyarnyelvű gimnáziumba

Az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal felhívása a komáromi magyar tannyelvű gimnáziumba való beiratás tárgyában

Az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal Komáromban magyar tannyelvű gimnáziumot szervezett. Ezért felhívja azokat a tanulókat, akiknek nem volt alkalmuk ilyen iskolát látogatni, hogy 1950 szeptember 1-én jelenjenek meg beiratásra a komáromi szlovák gimnázium épületében. Külön felhívja azokat a tanulókat, akik eddig magyarországi gimnáziumokban tanultak, hogy 1950 szeptember 1-től kezdve jelenjenek meg felvételi megbeszélésre a fenti gimnázium igazgatóságánál.

Az Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal nem engedélyezi, hogy ezek a tanulók Magyarországon tanuljanak, mivel a tanulást számukra szülőföldjükön lehetővé teszi.

Iskolaügyi, Tudományos és Művészeti Megbízotti Hivatal.

És jöttek a diákok közléről, távolról, hogy anyanyelvükön tanulhassanak. Különböző évfolyamok szülöttei, akik átvészelték a háború alatti és utáni bajokat, megannyi derékba tört életpálya, de nem adták fel. Ahogyan azt **dr. Hrdy Miklós** hírlapunk előző számában leírta, ez az iskola jelentette számukra a sok hányattatás végét. Egy év kemény felkészülés után 35 nyilvános és 2 magántanuló érettségizett, közülük 16 kitüntetéssel. Ők voltak az elszántak és bátrak, akik a jogfosztottság és megaláztatások után elsőként vállalták magyarságukat.

Arany Matúra oklevelet kaptak:

Boda József, mérnök
Bóna László, mérnök
Cséfalvay Szilárd
Csomor László
Csutorás Sándor
Csutorásné Kardhordó Éva
Dömény Zoltán
Forgon István, mérnök
Dr. Hrdy Miklós
Bernátné Kovács Zsuzsanna
Kurucz András, mérnök
Lengyelfalussy Miklós
Dr. Miklós Elemérné Longauer Eszter
Molnár János
Király Benjamin
Dr. Paksi Zoltán
Rigó Mária
Dr. Sarudy László
Szafkó András, mérnök
Jašková Szmertnik Matild
Varga István
Pósa Gyula, mérnök
Weszlovsky Gábor

A jelenlévő arany matúráások nevében **Lengyelfalussy Miklós** köszönte meg az okleveleket. Elmondta, annak ellenére, hogy többségük Magyarországon fejezte be a hetedik osztályt, és szlovákul talán egyáltalán nem tudtak, amikor idejöttek, mégis érvényesültek. Egy esztendő is elég volt arra, hogy megállják helyüket az egyetemeken, főiskolákon, hiszen 35-ből 27-en szereztek egyetemi vagy főiskolai diplomát, a többiek pedig, középfokon folytatva tanulmányaikat, szakérettségit tettek. „Felhívom az iskola diákjainak a figyelmét arra, hogy legyenek büszkéek erre az iskolára – mondta –, mert valóban híres iskolába járnak, olyanba, amelyikre szégyent nem hozhatnak.”

A gimnázium igazgatósága az Arany Matúra oklevelek átadására közéletünk két ismert személyiségét kérte fel, hogy az átadás jelképes erejű legyen: nem is oly rég tájainkon még elképzelhetetlen volt, hogy a Magyar Országgyűlés alelnöke és a szlovák oktatási tárca magyar nemzetiségű államtitkára együtt nyújtson át – ha jelképesen is – aranyérettségi oklevelet olyan nemzedék tagjainak, akik a hontalanság éveit követően vállalva magyarságukat 55 évvel ezelőtt anyanyelvükön akartak tanulni. Az 54 éve érettségizetteknek dr. Dávid Ibolya és Szigeti László adta át az okleveleket Andruskó Imre igazgató jelenlétében.

A képen dr. Miklós Elemérné Longauer Eszter veszi át az emléklapot Dávid Ibolyától

Dr. Bastrnák Ferenc, a Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjai és Tanárai Baráti Körének elnöke:

Mélyen tisztelt Igazgató Úr, Tanári Kar, tisztelt Vendégek, Diáktársaim!

A Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjainak és Tanárainak Baráti Köre nevében szívből köszöntök minden ünnepelő jelenlévőt.

Több okunk van az ünnepelésre, ezekből én gimnáziumunk újjászületésének 55. évfordulóját emelném ki. Elbeszélgetve az iskola öregdiákjaival, olvasva az öregdiákok hírlapjában a volt diákok tollából megjelent írásokat, az a meggyőződésem, hogy ez a mai ünnep nem egy a sok közül. Ennek az ünnepnek külön értéket, jelentőséget adnak azok a történetek, amelyek a második világháború után, annak befejeztével kezdődtek Szlovákiában, és a magyar iskolák bezárásához vezettek. Az akkori beneši magyarellenés adminisztráció nagyon jól tudta, hogy az anyanyelv a magyarságtudat hordozója, és az iskola az anyanyelv művelésének sikeres műhelye. Ezért igyekeztek iskoláinkat bezárni. Így szerették volna elérni azt, hogy felgyorsítsák a beolvadást, az elvándorlást s végeredményben a felvidéki magyarság fölszámolását. A reménytelennek látszó küzdelem mégis visszahozta gimnáziumunkat – az első magyar tannyelvű gimnáziumot a Felvidéken – a klinikai halálból az élettel teli iskolák közé. Ezért szívből jövő köszönet ismertem vagy ismeretlenül azoknak, akik kockáztatták létbiztonságukat is, saját személyi szabadságukat, harcoltak azért, hogy anyanyelvünkön szívihassuk magunkba a tudást. Eredetiben, anyanyelvünkön élvezhessük és tehessek szellemi kincsünkkel irodalmunk nagyjainak műveit, megismerkedhessünk a ferdítetlen igazságot leíró magyar történelmünkkel, s ez alapul szolgálhatott történelmi tudatunk, nemzettudatunk, hovatartozástudatunk gyökereinek megerősítéséhez itt a szülőföldünkön. „A múltat nem lehet tőlünk elvenni, de csak akkor a miénk, ha ismerjük azt.”

Köszönetet mondok azoknak a tanároknak, akik 1950-ben vállalták a bizonytalan jövőt, és úttörőivé váltak a most már nemzetközi hírnévre szert tett gimnázium indításának. Többen közülük már nem ünnepelhetnek itt velünk, mert nemes dolguk bevégeztével Teremtőjük magához szólította őket. Ne feledkezzünk meg azokról a diákokról se, akik itt ülnek közöttünk, és nemsokára átvesszik az Arany Matúra oklevelet! Akik fittyet hánytak az esetleges nemzeti atrocitásoknak, tudatosan vállalták az anyanyelv ösztönszerű kényszerét és beültek a Tápláló Anya (Alma Mater) padjaiba, elindítva ezzel gimnáziumunk újkori történetét. Köszönet jár azoknak a tanároknak is, akik kemény, céltudatos nevelőmunkával, megtartva a keresztény erkölcsöt és értékrendet, melyet 356 évvel ezelőtt a jezsuiták, majd folytatólagosan a bencések alapoztak meg, kódolták diákjaikba a szülőföld szeretetét, a nemzeti öntudatot, az egészséges önbecsülést és önértékelést, és a hovatartozás tudatát, amely diákok hosszú sorát emelte nemzetközi elismerésre és ismertségre. Köszöntsük azokat a szülőket is, akik belenevelték gyermekeikbe és unokáikba a magyar nyelv szeretetét és annak vágyát, hogy saját anyanyelvükön képezzék magukat tovább, és nem hagyták utódaikat elveszni a magyarág számára, gyökeret, fogódzót veszítve az idegen közegben és idegen nyelven való tanúlással. Természetesen ez nem zárja ki, hanem megköveteli a világnyelvek ismeretének szükségességét, amely más dimenziókat nyit a diák számára a további tudás elsajátításában.

Kérjük Isten gyermekáldását magyarjainkra, hogy megtölthessük értelmes ifjakkal iskoláink padjait. Kíváncsi, hogy a nagyon szép tetőtérrel kibővített majd' 100 éves épületünk váljék minél hamarabb szűkűvé, és annak további bővítése legyen kellemes gondja a mindenkori vezetésnek és azoknak a támogatóknak, akik ezt most is lehetővé tették.

Az Öregdiákok és Tanárok Baráti Köre nevében kérjük a Magyarok Nagyasszonyát, terjessze ki védőszárnyát iskoláink és gimnáziumunk fölé, mert hisz „megbűnhődte már e nép a múltat s jövőjét”.

Adjon Isten erőt, egészséget, kitartást tanárainknak a további felelősségteljes, sikeres munkához.

Isten, áldd meg a magyart!

Hittük, hogy a világ a szörnyű háború után megjavul

2001-ben, amikor az 1951-ben érettségizett osztály az 50. érettségi találkozóját tartotta, még nem volt életben az Arany Matúra oklevelek átadásának szokása, ezért kapták meg most, amikor az iskola újraindításának 55. évfordulójára emlékeztünk. Az osztálytársak körében akkor Lengyelfalussy Miklós így emlékezett vissza az eltelt 50 esztendőre:

Ötven esztendő az ember életében majdnem két emberöltő. Visszatekintve mégis csak egy szempillantásnak tűnik.

„Egy szempillantásnál mi rövidebb?
Ember barátom, a te életed.
Rohanva jó az idő s elrohan,
Egy kezében bölcsőd pólyája van,
S másikkban koporsódra szemfödel.” /Petőfi S./

Ezt a szempillantást szeretnénk most felidézni, visszavisszanézni, s meglátni, hogyan sáfarkodtunk életünkkel, mennyiben valósítottuk meg nemes céljainkat.

„Így jövőnk össze hát a nagyvilág zajában.
A régi üdv, a régi vágyak, mint láthatatlan
Útitársak, hozzánk szegődnek.” /Reviczky Gy./

Mindannyiunkat hajtott a tudásvágy! A világot akartuk szebbé, jobbá tenni. Hittünk céljainkban, elveinkben, s ezért igyekeztünk mindent megtenni, hogy építői legyünk hazánknak, szülőföldünknek. Szinte még gyermekfejjel nekivágtunk a nagyvilágnak – egyedül, elhagyva a családi otthon melegét. Vállaltuk a bizonytalant, tudtunk gyermekfejjel komoly felnőtté válni.

Oly dolgokat vállaltunk, hogy most „ősz fejjel” visszagondolva ötven évvel ezelőltre, szinte hihetetlennek tűnik, mit valósítottunk meg! Mert tanulni akartunk, óriási volt a tudásvágyunk, s ezért mindent vállaltunk: fizikai munkát, gáncsoskodást, megvetést. De volt bennünk óriási akaraterő és hit. Hit, mellyel már gyermekkorunkban felvértezett a család, a példamutató apa, a szerető édesanya.

„Mert szegénynek drága kincs a hit,
Túrni, remélni megtanít; /.../
Óh remélj, remélj egy jobb hazát!
S benne az erény diadalát.
Járj örömmel álmaid egében,
Útravalóm e pár gondolat légyen.” /Arany J./

Az útravalót elvittük lelkünkben vándorutunkra, s a harcot becsülettel megharcoltuk.

HITTÜK, hogy e világ a szörnyű háború után megjavul.

REMÉLTÜK, hogy a munkából derekasan kivéve részünket a tudással és munkánkkal hozzájárulunk világunk megjavításához, felvirágoztatásához és

SZERETETÜNK Isten és ember iránt meghozza gyümölcsét – az igazi békét!

Hogy ez az útravaló elég volt-e egész életünkre, mindegyikünk – megvizsgálva saját lelkiismeretét – maga döntse el!

Szétszóródtunk Magyarország egész területén, ahol kitűnő iskolákban, régi jó tanárok segítségével gyarapítottuk szellemi, erkölcsi és hitbeli ismereteinket. Hálával és köszönettel tartozunk nekik. Emléküket megőrizzük, amit kaptunk tőlük, hasznos és jó segítség volt az életben.

A sors kegyes volt **HOZZÁNK**, hogy nem engedte meg Magyarországon az utolsó évfolyam elvégzését, s így a szétszórta, egymást nem ismerő diákok összeverődtek Komáromban, hogy az utolsó évet itt fejezzék be. Hozzánk csatlakozott az itthon maradt, tanulni szándékozó, de az ország hivatalos nyelvét középiskolai szinten nem tudó s így az itteni gimnáziumok felső osztályába fel nem vett diákok kis csoportja is, akik 5 éven keresztül fizikai vagy más munkakörökben helyezkedtek el, nagy tapasztalatokat és ismereteket szerezve. Kihasztnálták a lehetőséget és az utolsó évet együtt végeztük Komáromban.

Egy nagy család lettünk. Elhatároztuk, hogy élünk az állam adta lehetőséggel, és megteszünk mindent, hogy az iskola régi fényét visszaállítsuk! Óriási lelkesedéssel látunk neki a munkának fiatal tanáraink segítségével, akik velünk lelkesedtek, s minden jó szándékú kezdeményezésünkben segítettek. Lelkesezésünk nem zárkózott be az iskola falai közé. Komárom városa friss vért kapott általunk, és az eddig elnyomott, szomorú emberek szíve megtelt örömmel, szemükben az öröm könnye csillogott.

Táncsoportot alakítottunk Tomaschek Mária tanárnő vezetésével, énekkart szerveztünk Mócsi Ferenc tanár úr közreműködésével, zenekar is alakult, előbb csak Gacsay Laci – már akkor kitűnő zongorista – játszogatótt, később spontán összeverődött egy kis zenekar. Összeállt egy – akkori mércével mérve – kitűnő együttes, előbb a városba, majd a környék falvaiba mentünk felpezsdíteni a magyar vért. Zsúfolt nézőtér fogadott mindenütt bennünket, és a siker leírhatatlan volt. Az előadások után igazi magyar vendégszeretetben részesültünk – felpakoltak minket minden jóval. A környező falvakba kölcsönkért bicikliket, gyalog, illetve egy kis öreg busszal mentünk. Hogyan tettük közzé műsorunk időpontját? Végigmentünk a falun táncolva, énekelve, zenélve, s egy órán belül együtt volt az egész falu.

De azért tanultunk is! Két olyan tantárgyból kellett érettségiznünk, melyet eddig nem tanultunk: szlovákból és oroszából. Szegény Horváth István tanár úr, csoda, hogy bele nem öszült. De csoda volt az is, hogy ezekből a tantárgyakból leérettségiztünk. Úgy érzem, hogy az érettségi után, ha küzdve is a nyelvvel, de megálltuk helyünket a főiskolákon, egyetemeken.

A legnagyobb helytállást azonban az utolsó 50 év várta el tőlünk. Sok-sok buktatón, kudarcon kellett átvergődnünk, de gondolom, hogy az Alma Mater büszke lehet ránk, legalább annyira, mint mi reá.

Engedjétek meg, hogy ezt a visszaemlékezést a költő szavaival fejezzem be:

„Repül az idő, s vele együtt az élet,
Eloszlanak a fellegek.
Ma még tomboló viharok tépnek,
Majd a boldogság integet.
Gyorsan kergeti a nyarat a nyár,
S aki ma még dicsőségre vár,
Holnap hatalma elapad.
Minden óra új ránc a homlokon,
De ki szépséggel és szeretettel rokon,
Az örökké ifjú marad.” /A. Sládkovič/

Tíz éve vette fel az iskola Selye János nevét

Selye János emléktáblájának koszorúzása előtt Borka Géza bencés tanár és Tóth Zsigmond egykori bencés diák **Borostyán együttes** által megzenésített versei és **Szabó Donáta** szaválata emelték az ünnep hangulatát

„1995-ben a volt diák, Selye János nevét vette fel a gimnázium. Ekkor azonosította önmagát. A német tudósát, aki magyar nyelven tanult, itt szerzett érettségét, majd Európa számos híres egyetemén tanult, hogy kinyíljon számára a nagyvilág. Mi is ilyen diákokat szeretnénk nevelni, akik itt érettségiznek, itt alapozzák meg azt a tudást anyanyelvükön, amelyen elindulhatnak Európa országaiba, egyenértékű társaivá Európa bármely más népének.”
(**Kustyán Ilona** igazgatóhelyettes).

*

„Az akkori törvények lehetővé tették, hogy az iskolák kérvényezzék a névfelvételt. Fel kellett mutatni hosszú évekre visszamenőleg a kitűnő oktatói-nevelői munka eredményét, és ezt tőlünk a szó szoros értelmében megkívánták név szerint, visszamenőleg tíz évre. A kérvényt többszörösen sürgetni kellett, mert hisz’ az akkori körülmények a minisztériumban nem kedveztek nekünk. A kérvényt ’94-ben adtuk be, és majd’ egy évig tartott, míg az engedélyt megkaptuk. 1995 májusában, amikor is nem államtitkár vagy más, magas beosztású személy hozta le, hanem egy minisztériumi ügyintéző, aki odaadta az engedélyt, és már távozott is. Mi ennek ellenére örültünk ennek az engedélynek, örültünk, hogy felvehettük ezt a nevet.”
(**Dr. Ipóth Barnabás**, nyugalmazott igazgató)

A tetőtérbe igyekvőket a lépcsőfordulóban élő zene állította meg: a **Padlás** c. musical egyik dala a három évvel ezelőtti szalagavatási műsor akkori szereplőinek előadásában

Dr. Dávid Ibolya, a Magyar Országgyűlés alelnöke (részletek az elhangzott beszédből):

Köszöntöm az ünneplő iskola diákjait, tanárait, volt diákjait, volt tanárait, és ennek a történelmi városnak minden kedves vendégét.

„Ünnep az ünnepben”, hallottuk a polgármester úr szavaiban. ... Az úton járó ember ruháját, cipőjét és lelkét gyakran belepi a por. Sok időt szánunk arra, hogy a ruhánkról és a cipőnkről ezt a port letöröljük, és sokkal kevesebbet gondolunk arra, hogyan lehet a lelkünket is leporolni. ... Az ünnep az ember arcát őrzi. Egyfajta védekezés is. Az egyenruhába bújtatott élet ellen. Az ünnep, legyen világé, vagy legyen egyházé, mindig egyforma jelentést hordoz: megállítja az időt. Ma itt Komáromban mi néhány órára megállítottuk az időt, hogy emlékezzünk...

E történelmi város szellemiségének egyik forrása a Selye János Gimnázium, illetőleg a gimnáziumnak az előd-gimnáziuma volt. Egy pillanatra gondoljunk bele, milyen Magyarországon éltünk akkor, amikor ennek az iskolának az elődjét megalapították. A rendi állam kialakulásának kezdete volt. A török kiűzése Magyarországról. Néhány évvel később Buda visszafoglalása. ... Abban az időszakban jelentette meg Apáczai Csere János a Magyar Enciklopédiáját. Még az is megadatott itt a Felvidéken, hogy aztán 1657-ben egyetem is létesülhetett. ...

En nagy örömmel jöttem ide, hiszen az iskola kinőtte önmagát, bővül. ... Akik 55 évvel ezelőtt vállalták azt, hogy étellel töltik meg, élnek a lehetőséggel, iszonyú kockázatot vállalva, azoknak köszönöm innen e helyről is azt a fajta kiállást, azt a fajta bátorságot, azt a fajta tanúságtevést, amellyel újtárra indították ismét a magyar nyelvű oktatást. S azoknak is, akik lehetővé tették azt, hogy egy iskola bővíthessen. ...

Sokszor fogalmazták meg azt a kérdést, hogy milyen világot hagyunk az utókorra. Ennél talán sokkal fontosabb az, milyen utódokat hagyunk a világra. S ez a kérdés a templomban, az iskolában és a családban mindenféleképpen eldől. ... Mindenki tudja, hogy létünknek két alapja van: hitünk és tudásunk. A templomban és az iskolában benne van a jövő. Az a nép, amelyik templomot épít, amelyik iskolát épít és bővít, az bízik önmagában. Annak van jövője.

Szabó Ferencnek van egy gyönyörű idézete a *Szerelmes földrajz* című könyvben. „Az ország: az hatalom és birtoklás dolga. A haza: az érzelmek és a szeretet világa. A nemzet közös emlék a múltból, s közös terv a jövőbe.” Nos, nekünk nagyon sok közös tervünk van még a jövőbe. Ezt jelképezi a mai ünnepség, ezt jelképezi az iskolabővítés, ezt jelképezi uniós tagságunk, és az a hitünk, hogy be fogjuk gyógyítani a huszadik század sebeit. ...

... kívánok emelkedő létszámot az iskolának, emelkedő létszámot a magyar családoknak, emelkedő színvonalat az iskolában, és Isten áldását kérem minden jó szándékú komáromi emberre.

Szántani és vetni kell...

Andruskó Imre igazgató záróbeszédéből:

... A magyar filmművészet egyik jelentős alakja, Szőcs István csak két filmet rendezett Magyarországon. Az első az *Emberek a havason*, a másik pedig az *Ének a búzamezőkről*. Ezen a filmen két korszak cenzúrája is fennakadt. Először 1943-ban próbálták betiltani, mert túl oroszbarátnak, majd 1948-ban, mert oroszellenesnek találták. Támadták a film pesszimista hangulatát. Szőcs kifejtette, hogy a film igenis optimista. A gyengébbek kedvéért le is fordította alkotói üzenetét. Idézem: *„Akármilyen nyomorúság és pusztítás szakadjon az emberiségre, az élet erősebb a halálnál. Szántanak és vetnek az új életbe vetett hittel és bizalommal.”*

1945 június 28-án az iskolaügyi megbízotti hivatal megszünteti iskolánkat. 660 diák és 50 fős tantestület kerül az utcára. Pár hónapon belül diákjaink, tanáraink többsége elveszíti állampolgárságát. Padlásainkat lesöprik, földjeinket elveszik, a családok egy részét Csehszágba deportálják, másik részét Magyarországra telepítik. Egy pillanatra úgy tűnik, hogy a halál erősebb az életnél. Nincs hol szántani és vetni, nincs iskola. A hatalom úgy gondolta, hogy lefejezte a szlovákiai magyarságot, amely így pár évtizeden belül beolvad és megszűnik létezni. De az emberek a lelkük mélyén tudták és érezték, hogy az élet erősebb a halálnál. Hittek és bizakodtak. Élni és túlélni. Közben embernek maradni. Ez volt az a vezérfonal, amely mentén megpróbáltak élni, gondolkodni és tevékenykedni. Túléltek.

...Köszönöm Öregdiákjainknak, aki ma átvették tőlünk az Arany Matúra oklevelet, hogy vállalták a magyar iskolát, mert tudták, hogy az igazi tudás az anyanyelven szerzett ismeret. Köszönöm akkori tanárkollégáinknak, hogy 55 évvel ezelőtt tehetségükkel, tudásukkal, szorgalmukkal újraindították az iskolát. Ma, képletesen szólva, e szántás és vetés termését aratjuk... Hisz láthatták, hallhatták, diákjaink bejárták az egész világot, hirdetik, hogy az anyanyelven megszerzett tudásra lehet építeni. Büszkék vagyunk arra, hogy itt a gimnáziumban nem szlovákiai nap-szamosokat, hanem részvényeseket nevelünk.

... Nem lehet az iskola életéből száz vagy ezer évet kitörölni. Ez a hagyomány kötelez bennünket. Belépünk az épületbe, érezzük, hogy ott van a falak között, nemcsak a szellemi tudás, de maga az erkölcsi töke is... Fontos számunkra, hogy a három egyház képviselői együtt szóltak hozzánk. Oldás és kötés. ... Vannak olyan dolgok, amelyek összetartoznak, azokat erősíteni kell, amelyek esetleg széthúzást idéznek elő, azokat pedig gyengíteni.

2004. december 5. érdekes nap volt Magyarországon. Fáj, hogy a magyarországiak úgy szavaztak, ahogy szavaztak. Ez megint csak nem ok arra, hogy magyar a magyarra haragudjon. Büszke vagyok két testvériskolánkra, a budapesti Szent István Gimnáziumra és az erdélyi Tamási Áron Gimnáziumra. Azon vagyunk, hogy diákjaink megismerjék egymást, hogy magyar a magyarral találkozzon, szórakozzon, véleményt cseréljen, hiszen egy kultúrához tartozunk, egy nyelven beszélünk.

Iskola nem működhet pénz nélkül, ezért köszönöm támogatóinknak, hogy lehetővé tették az iskola tetőterének beépítését, és odafigyeltek az iskola működésére. Köszönet

Nyitra megye önkormányzatának, magyar képviselőinek, akik támogatásukkal mindig is biztosították az iskola működését. Szeretnék kiemelni három alapítványt: az Illyés Közalapítványt, a Pro Patria 2000 Alapot és a Pro Professione Alapítványt. Dr. Entz Géza úr elsőként adott egy jelentős összeget a padlástér beépítésére, berendezésére, utána következtek a többiek. Az utóbbi időben pedig a Közép-európai Alapítvány és sok vállalkozó. Támogatóink nemcsak pénzzel, adományokkal, hanem munkájukkal is segítik iskolánk működését. Köszönjük szépen.

De nem a pénz a legfontosabb. Sokkal fontosabb a gyermek, a szülő. A szülő, aki bízik iskolánkban, a gyermek, a diák, aki ide jár, és úgy érzi, felkészítik őt az életre.

Mit is kívánhatnék iskolánknak? Hogy újabb 55 év múlva ugyanúgy elmondhassák: mi szántottunk és vetettünk, önekik bő a termésük.

A támogatók elégedettek a látottakkal

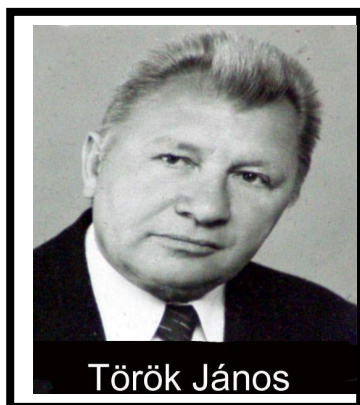

Öregdiákok az új „emeleten” – megszemlélik a szép kivitelezésű épületrészt, közben sok rég nem látott ismerőst találnak

Látogatás Körmendi Gézánál Tatán

A Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjainak és Tanárainak Baráti Köre képviseletében Bastrnák Ferenc, Jakab Istvánné, Viola Pál és Oláh György tapasztalatszerzés céljából 2005. május 18-án Tatán voltak. A vendégeket Körmendi Géza, a tatabányai öregdiákok baráti körének elnöke tájékoztatta a kör munkájáról.

-hgy-

Török János
1924 – 2005

A komáromi magyar gimnázium ismét gyászol. A kedves épületen fekete zászló jelzi: valaki végleg elment közülünk. Nem is olyan rég dr. Miklós Elemér ravatala előtt tisztelegtünk, s most Török János testnevelés szakos tanárát búcsúztatja az iskola.

Aki fellapozza a gimnázium 2003/2004-es évkönyvét, meghitt hangulatú képeket lát a 2004 márciusában tartott pedagógusnapra összejevetelről, melyeken volt és ma is aktív pedagógustársak köszöntik Török Jánost 80. születésnapja alkalmából. Ez a hangulat: a jókedv, a kedélyesség, az életszeretet illik - illett Török Jánoshoz. Szinte nem akartuk elhinni, hogy egyre betegbb, hogy ereje egyre inkább fogyóban van, s az új tanévet nyitó iskolai ünnepély reggelén megdőbbsenve értesültünk kollégánk halálhíreről.

Neve 1952 óta fonódik össze intézményünkkel. Ekkor kezdődött a fiatal testnevelő pedagógusi pályafutása a Komáromi Magyar Gimnáziumban és Pedagógiai Iskolában. Rátermettségére, tehetségére hamarosan felfigyeltek, s így a 60-as években egy ideig főiskolai tanárként tevékenykedett a nyitrai Pedagógiai Főiskola testnevelés tanszékén. Amikor visszatért Komáromba, rövid ideig a helyi gépipari szakközépiskolában tanított, majd a 70-es évek elejétől újra a gimnázium testnevelés szakos tanára lett. Itt tanított folyamatosan 1982-ig, nyugdíjba vonulásáig. Utána még hosszabb-rövidebb ideig továbbra is kiségtett bennünket, ha szükség volt rá.

Az eltelt évek során diákok százait tanította a mozgás, a sport szeretetére, s tanítványai a mai napig tisztelettel és szeretettel emlékeznek rá. Barátai körében mindig a társaság középpontja volt, aki humorával, kedélyes alkataival jókedvre tudta deríteni munkatársait és diákjait egyaránt.

A régi, kisvárosi Komárom egy jellegzetes arccal, egy régi komáromival lett szegényebb, aki felesége, Lenka asszony tragikusan gyors halála után mintha már lélekben és testben is feladta volna az életért folytatott küzdelmét, s a halál erősebbnek bizonyult.

Azok, akikkel Török János fiatalon együtt kezdte, majd folytatta pedagógiai munkáját, már régen nyugdíjas éveket élnek. Ők indították útjára szinte a semmiből a háború után a magyar gimnáziumban folyó oktató-nevelő munkát. Azok közé tartozik, akikre a mai tantestület mindig is büszkén tekint.

Török János ravatala előtt búcsúszom az intézmény volt tanárától a magyar gimnázium valamennyi volt és jelenlegi tanára, több száz volt tanítványa és ma ott tanuló diáksága nevében.

(Andruskó Imre búcsúbeszédéből)

Postánkból

„Az Alma Mater haláláig fogta a kezét”

Tisztelt Igazgató Úr!

Az iskolától kapott meghívó alapján bátyámmal – **Prohászka Ottokárral** – együtt vettünk részt az iskola jubileumi ünnepségein. Feledhetetlen élmény volt mindkettőnk számára – pedagógusok lévén – a rendezvény valamennyi programja.

Bátyám – mint az iskola egykori növendéke – szívébe zárta azt az élményt, amikor virággal külön köszöntötték a nagy nyilvánosság előtt mint az iskola „legöregebb” jelenlévő diákját. Valóban 85 évesen, érettségije után 67 évvel, talán egyedül büszkélkedhetett volt iskolájának ilyen megkülönböztető figyelmességével.

Elkesítő élményei tovább szaporodtak az ünnepélyt követő fogadáson a Tiszti pavilon dísztermében. Itt módja volt baráti beszélgetést folytatni, ha nem is egykori osztálytársaival, hanem a szép számban összegyűlt egykori diákok és iskolabarátok között.

A baráti körben lezajlott beszélgetéseiből a következőket jegyeztem meg hallomás alapján:

A bencés gimnáziumban 1934/35-ben kezdte tanulmányait a „kényszerűen” magas, 84-es létszámú osztályban. Osztályfőnöke mindvégig Sárosy Etel bencés tanár volt, Gidró Bonifác igazgatása alatt. A Mariánumban lakott, ahol dr. Lestár István volt az igazgató ebben az időszakban. 1938-ban érettségizett, talán az utolsó „klasszikus” jellegű osztályban, ahol még latin és görög nyelvből is érettségiztek.

Melengető érzésekkel emlékezett a múltra, és azon törte a fejét, hogy a három év múlva esedékes 70 éves évfordulójára vajon milyen diplomát kaphatna (talán „Vas Matúrá”-t)?

Sajnos, már nem részesülhet semmilyenben, mert a találkozó követő héten Budapesten váratlanul elhunyt. Úgy érzem, szép emlékekkel telítődött meg a lelke a találkozón. Egész életét az iskolájának szelleme vezérelte, az Alma Mater haláláig fogta a kezét.

Befejezésül köszönöm Igazgató úr segítségét a megvásárlásában. Önnek, tantestületének és az egész iskolának további eredményes munkát, sikereket kíván Komárom, 2005. szeptember 30.

Prohászka Marcell
Pro Urbe-Komárom díjas
címzetes igazgató

Diákjaink még
virággal
köszöntötték őt a
szeptember 16-ai
ünnepségen

Volt egyszer egy pedagógiai iskola...

1951. szeptember 1-jén nyílt meg Komáromban a Pedagógiai Gimnázium 2 osztállyal. Abban az időben nem volt mindennapos dolog egy új magyar tananyelvű szakközépiskola nyitása városunkban. Sajnos, még egy üres tantermet sem biztosítottak a „pégések” számára az épületben. 50 különböző korú (15-20 éves) lány nézett kicsit meglepődve, de bizakodva a jövőbe az első napon. Elszántság, akarat és lelkesedés látszott mindnyájunk szemében. Nem szegte kedvünket, hogy nem feldíszített tantermek vártak, hanem poros szertárákat kellett kiüríteni és tantermekké varázsolni saját két kezünkkel az iskolanyitás napján.

Az iskola igen felkészületlenül indult – nem volt szaktanterv, sem szakképzett tanári kar, sem megfelelő tankönyvek. A közös igazgató idejét a gimnázium sürgős megoldásra váró feladatai elvonták a „pedagógisták” problémáival való foglalkozástól. A tanulóknak az óvónői hivatáshoz való elkötelezettség adott erőt, hogy az iskolarendszert irányító szervek hibás elgondolásainak következményeivel megbirkózzanak.

Itt nem színdarabot próbálunk, csak fáztunk, mert délután már nem fűtöttek az iskolában

Így indultunk

„A múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek.”

(Vörösmarty Mihály)

1951 szeptemberében a szélrózsa minden irányából érkezünk Komáromba a nagyobb tudás megszerzése reményében. Felvillant egy reménysugár, hogy az anyanyelvű oktatás segítségével lehetőség nyílik a magyar értelmiség utánpótlására. Ez a munka nem volt könnyű sem diák, sem tanár részére. 1951. szeptember 1-jén 50 szorongó lány várt további sorsára, akik 2 osztályban kezdték meg tanulmányaikat. Az I. A dr. Zsombor Miklósné tanárnő, az I. B Mócsi Ferenc tanár úr vezetésével. Iskolánk közös igazgatás alá tartozott a gimnáziummal, és tanáraink is többnyire közösek voltak.

Az 1950/51-es évtől az új óvónőket már a 4 éves gimnáziumokban képezték. Mi is a 4 éves pedagógiai gimnáziumok tanterve szerint kezdtük tanulmányainkat nagy nehézségek árán. Küzdöttünk tankönyvhiánnyal, és eleinte még a gyakorló óvodát is nélkülöztük, de tanáraink biztató segítségével leküzdöttük a kezdeti nehézségeket.

Iskolánk életében a 2. év után fordulat következett be. Egyre több óvoda nyílt, és az újonnan létesült óvodákba szakképzett óvónőkre volt szükség, ezért redukálni kellett a képzés idejét. A 4 éves pedagógiai gimnázium 3 éves, érettségivel végződő iskolává alakult át. Ennek szerves része lett az 1 éves irányított gyakorlóév, ami feltételévé vált az óvónői képesítés megszerzésének.

A pedagógiai iskola csak egy kis részét alkotta a magyar oktatásnak, mégis emlékezetes, mert vidámságot hozott az iskola falai közé. Énekszótól volt hangos sokszor nemcsak az iskola, de a város is. Működött az iskolában táncsoport, énekkar, szavalókör, és lányaink felléptek az iskolai rendezvényeken kívül a városi rendezvényeken is, ahol szeretettel fogadták őket.

Időközben némi lemorzsolódás is történt. Az induló két osztályból egy lett, és 1954-ben 38 lány érettségizett a komáromi pedagógiai gimnáziumban, akik aztán Szlovákia közeli és távoli óvodáiban működtek. Tovább vitték a tudást, és öregbítették az iskola hírnevét.

Szerettük ezt az iskolát, mert tudást, képesítést adott, és azért is, mert itt töltöttük ifjúságunk legszebb éveit.

Vargáné Beke Irma

A pedagógiai iskola első végzett növendékei

Bizonytalan lépteinket az első perctől kezdve két kiváló tanár irányította: Zsombor Miklósné (Jolán néni) és Sarlós Józsefné (Adél néni). Sok energiát igényelt a kezdet minden tenni akaró tanártól. Kénytelenek voltak megfelelő irányítás, tanterv, tankönyvek és gyakorló óvoda nélkül végezni munkájukat, és hivatásszeretetre nevelni.

Két év után az iskola önálló lett, külön igazgatóval, tanári karral, és a második emeleti tantermekkel. Az új igazgató dr. Turczel Lajos lett, aki újjászervezte a tantestületet, és céltudatosan emelte az iskolai munka színvonalát. A 3. évben már szakképzés is folyt. A tanulók megismerkedtek a városban működő két szlovák nyelvű óvodával. Volt egy magyar csoport is. Azokat látogatták a tanulók, és maguk is tartottak foglalkozásokat. Majd a hathetes (kihelyezett) összefüggő óvodai gyakorlat után már sejtették, hogy mire vállalkoztak. Az érettségig eltelt idő kegyetlen harc volt a tananyaggal és az idővel. Eggyel több tantárgyból kellett érettségiznünk, mint a „gimiseknek” (az érettségi tárgyak között szerepelt a pedagógia és a pszichológia).

Az utánunk következő évfolyamok már kitaposott úton jártak.

►►► Ezek voltak nagyjából az első lépések, ami utána következett, az látható az iskola lépcsőházában az iskola-történeti tablónkon lévő képeken, és benne van az óvodai nevelésben elért eredményekben.

Embereket neveltünk

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” (Tamási Áron)

Az óvóképzés rendkívüli fontosságában hívó tanáraink Kodály Zoltánnal együtt vallották, hogy „a nevelésben a 3–7 éves kor sokkal fontosabb a rákövetkező éveknél. Amit ez a kor elront vagy elmulaszt, később helyrehozni nem lehet. Ezekben az években eldől az ember sorsa, jóformán egész életére.”

Álljunk meg egy pillanatra, és gondoljunk vissza a sok évvel ezelőtti szeptemberekre!

A vén Duna-parti városba megérkezett a sok bártortalan copfos 14-15 éves kislány Dél-Szlovákia minden részéből, Pozsonytól Ágcsernyőig. A Csallóköz, Mátyusföld, Gömör, a Bodroghöz és az Ungvidék... Ahány lány, annyiféle változat, beszédük százféle színes virága anyanyelvünknek. Bámulva figyeltük egymás külsejét, beszédét. Éreztük: együvé tartozunk, egy gyönyörű nemzet, egy édes anyanyelv ékes gyöngyszemei a félve kiejtett á-k és ě-k.

A Komáromi Magyar Tannyelvű Pedagógiai Iskola sok jól képzett óvónőt indított el a pályán. Nem lettünk nagy tudósok, híres emberek. De embereket neveltünk, kisgyermeket, akiknek a magyar kultúra gyöngyszemeivel, a magyar népdalokkal és gyermekjátékokkal, mondókákkal és népmesékkal naponta megalapoztuk magyarságtudatát, alakítottuk és fejlesztettük a magyar észjárás és erkölcsi magatartás értékes vonásait. Belőlük lettek a tudósok, mérnökök, jó szakemberek és híres emberek.

Hálával emlékezünk tisztelt és megbecsült tanárainkra, akik büszkéek voltak arra, hogy olyan intézményben tanítottak, ahol az „örzőket” a „fáklyavivőket” nevelték.

Komárom örök városunk lett

A tablóról mosolygós, bátor, határozott arcok, magyar ajkú pici óvodások és kisiskolások leendő oktatói tekintenek felénk. Osztályunk egy néprajzkutató gazdag, érdekes és értékes kutatóterülete lehetett volna. 1952 őszén először találkoztak itt az ízesen beszélő keletiek, a gömöri palócok, a néphagyományokat, archaikus népdalokat őrző Nyitra- és Garam-vidékiek, Ipoly mente, Mátyusföld, a csallóközi Aranykert szülöttei, más-más szokásokkal, más-más alaptudással.

26 elsőből 22-en végeztünk. Három év alatt három osztályfőnökünk volt: Sarlós Józsefné, dr. Miklós Elemér és Hideghéty Erzsébet. A tablón látható tanári kar és vezető óvónő adták kezünkbe az alkalmassági okiratot.

Rövid három év után szétröppentünk a szélrózsa minden irányába. Alig értük el a felnőttkor határát, amikor ránk nehezedett a falu kultúrára, magyar szót szomjazó közössége, és ifjú nemzedékének nevelése, oktatása. Csak később tudatosult bennünk, hogy a pedagógusi pálya mennyire felelősségteljes és fontos. A pedagógus király, vezér lehet (kell is, hogy az legyen) a gyermek birodalmában. De nemcsak vezérekre van szüksége a népnek, hanem egyszerű harcosokra is: ezek voltunk mi. Nem lett közülünk senki sem „nagy” és „kiváló”, csak a ránk bízott ifjú nemzedék felelősségteljes nevelője.

Jó visszaemlékezni az itt eltöltött évekre. Komárom lett a mi örök városunk. Annak idején mi is igyekeztünk erőnkhez, tudásunkhoz mértén méltón képviselni versenyeken, fesztiválokon is (sport, tánc, irodalom, stb.) az iskolát és a várost, annak hírnevét öregbítve. Örömmel figyeljük ma is kulturális, tudományos fejlődését. Ha újra lehetne kezdeni, ismét ebbe az iskolába szeretnék járni. Ezért jó szívvel és meggyőződéssel ajánljuk a tanulni vágyó fiatalok figyelmébe Komárom városát, a szépen csengő, *Selye János* nevet viselő iskolát.

Jókai Mária

Mi voltunk az az osztály (1954-57), amelynek tagjai talán a legbátrabban fejezték ki érzéseiket és tenni akarásukat az 1956-os események során. Szeretett igazgatónk, dr. Zsombor Jolán néni próbálta az osztályt csillapítani. Mint utólag megtudtuk, nagyon sok meghurcoltatásban volt része miattunk. Ennek következménye volt, hogy (büntetésül) a felsőbb szervek utasítására SZISZ*-egyenruhában, hazafias indulókat énekelve ballaghattunk a városban.

*Szocialista Ifjúsági Szövetség – a pártállam idején engedélyezett egységes ifjúsági szervezet, amelyben tagnak lenni a diákoknak úgyszólván kötelező volt. Legalábbis lázadásnak minősült, és a „kádérlepet” súlyos következményekkel terhelte, ha valaki megtagadta a belépést.

A Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjainak és Tanárainak Baráti Köre

iskolatörténeti gyűjteményt

hoz létre.

Ha gyarapítani tudod valamivel, azt az iskola címére küldd:

Selye János Gimnázium, „Iskolatörténet”, 94501 Komárno, ul. bisk. Királya 5.

Ha ragaszkodsz az eredeti példányodhoz, mi fénymásoljuk, és a sajátodat visszaküldjük.

Változott a program

Hírlapunk előző számában arról értesítettük kedves tagtársainkat, hogy szeptember 16-án, a tetőtér ünnepélyes felavatása napján tartjuk első hivatalos tagsági összejövetelünket. Ennek a napnak a programja azonban olyan gazdagnak ígérkezett, hogy jobbnak láttuk ezt a találkozót elhalasztani, ezért utólag minden tagtársunk szíves elnézését kérjük. A Baráti Kör ügyvivő testülete úgy döntött, hogy **tagsági összejövetelünket 2005. október 22-én 10 órától tartjuk** az iskola dísztermében.

Az összejövetelen beszámolunk a Baráti Kör eddigi tevékenységéről (dr. Bastrnák Ferenc és az ügyvivők), anyagi helyzetünkről (Slančíkné B. Zsuzsanna), ismertetjük az ügyvivők által elfogadott Alapszabályt (Lovász Gabriella), megválasztjuk a Baráti Kör vezetőit, és a hozzászólások, javaslatok alapján a kör tevékenységére vonatkozó döntéseket hozunk (alapszabály, tagsági díj kérdése, tagsági igazolvány, a **Komáromi Öregdiák** kiadásának körülményei és költségei, iskolatörténeti gyűjtemény létrehozása, egyéb tevékenység).

A találkozót (ha lehet, frissítők mellett) baráti beszélgetéssel zárjuk. Minden tagot szeretettel várunk!

Figyelem! Változás!

A harmadik hétfő marad, de ezután egy órával korábban, mindig 16 órakor találkozunk!

**Ne feledd! Minden hónap
harmadik hétfőjén 16 órakor
találkozunk az iskolában!**

Az „Öregdiákok” számlaszáma

7989114/5200 – OTP Banka, a.s. Komárno

Az egyesületnek szánt közvetlen támogatást

erre a számlára küldheted.

Köszönjük.

Köszönjük!

Kedves Olvasónk! Lapunk nyomtatását a
Komáromi Nyomda Kft.
kedvezményrel vállalta.

A lapban megjelenő írásokat és képeket a szerzők honorárium nélkül bocsátják a szerkesztők rendelkezésére. A lap szerkesztését, tördelését, lektorálását és nyomdai előkészítését önkéntesek végzik, ugyancsak honorárium nélkül.

Ha lehetőségeid megengedik, a nyomdai költségekhez való önkéntes hozzájárulásodat örömmel nyugtázzuk.

Köszönjük.

*

A **Komáromi Öregdiák**-ba szánt írásokat és egyéb közleményeket a
**Selye János Gimnázium, „Öregdiákok”,
94501 Komárno, bisk. Királya 5.**
vagy az lhg@stonline.sk címre várjuk.

Komáromi Öregdiák – Hírlevél. Kiadja a Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjainak és Tanárainak Baráti Köre. Belső használatra. A kiadásért felel: Dr. Bastrnák Ferenc.

Összeállították: Jakab Iлона és Lovász Gabriella.

Szerkesztette és tördelte: Lovász Gabriella. Technikai munkatársak: Kürthy Erzsébet, Kovács György
Nyomta a Komáromi Nyomda Kft.